

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., v právní věci žalobce **J. H.**, zastoupeného JUDr. Alexandrem Királyem, Ph.D., advokátem se sídlem L. Podéště 1883/5, Ostrava-Poruba, proti žalované **Slezské univerzitě v Opavě** se sídlem Na Rybníčku 626/1, Opava, zastoupené JUDr. Tomášem Hulvou, advokátem se sídlem Náměstí Republiky 2/1, Opava, o žalobě proti rozhodnutí rektora žalované zn. SU/REK/OSSZ/12028/2013/jl ze dne 22. 10. 2013, ve věci vyměření poplatku spojeného se studiem,

t a k t o :

I. Rozhodnutí rektora Slezské univerzity v Ostravě zn. SU/REK/OSSZ/12028/2013/jl ze dne 22. 10. 2013 se včetně opravného rozhodnutí rektora Slezské univerzity v Ostravě zn. SU/REK/OSSZ/8359/2014/hš ze dne 4. 6. 2014 **zrušuje** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovaná je povinna zaplatit České republice plnou náhradu nákladů řízení, přičemž výše a podmínky splatnosti této náhrady budou určeny v samostatném usnesení.

IV. Žalovaná je povinna zaplatit České republice na účet Krajského soudu v Ostravě soudní poplatky ve výši 4 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí rektora žalované zn. SU/REK/OSSZ/12028/2013/jl ze dne 22. 10. 2013, kterým bylo rozhodnuto o žalobcově žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem v akademickém roce 2012/2013 tak, že rektor žalované změnil rozhodnutí děkana Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné, Slezské univerzity v Opavě zn. OSSZOPF/3464/2013/rs ze dne 1. 3. 2013 tak, že odložil splatnost ke dni 28. 2. 2014 s tím, že určil splátkový kalendář.

Žalobce namítá, že zjištěný skutkový stav nemá oporu ve správních spisech. Napadené rozhodnutí není řádně odůvodněno a je nepřezkoumatelné, neboť rektor žalované ve svém rozhodnutí pouze uvádí výčet žalobcových studií, která ukončil jinak než řádně, z čehož ovšem nevyvozuje žádný závěr, svou úvahu více neodůvodňuje a dále nerozvádí. Tvzení žalované, že žalobce nedoložil tvrzené skutečnosti relevantními doklady, považuje žalobce za lživé, neboť doložil potvrzení Ekonomické fakulty Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava, fotokopii absolventského diplomu a potvrzení o zaplacení poplatků spojených s úspěšným studiem. V této části je napadené rozhodnutí dle tvrzení žalobce opět nepřezkoumatelné, neboť žalovaná doložené dokumenty zcela opomíjí. Došlo tak k porušení povinnosti dle ust. § 50 odst. 3 věty druhé zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), které stanoví, že: „*V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.*“ Rektor žalované se tedy ve svém rozhodnutí měl zabývat úplným prominutím poplatku v plném rozsahu. Dále žalobce ve svých dalších vyjádřeních uvádí, že řádně odůvodněno musí být nejen rozhodnutí prvostupňové, ale také žalobou napadené rozhodnutí.

K podané žalobě žalovaná vyjádřila názor, že rozhodnutí děkana je řádně odůvodněno, neboť obsahuje specifikaci skutečností, na jejichž základě byl poplatek vyměřen. Žalobce byl v rozhodnutí děkana poučen, jaké dokumenty jsou pro rozhodnutí relevantní, tyto ovšem nedodal. Rektor žalované nezjistil podmínky pro zrušení rozhodnutí děkana. Skutečnosti ze kterých vycházel, je možno zjistit ze spisu. Žalovaná v následných jednotlivých vyjádřeních k tomu zdůrazňuje, že dle ust. § 68 zákona č. 111/1998 Sb., zákona o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (ve znění účinném do 31. 8. 2016) (dále jen „zákon o vysokých školách“) se na rozhodování o právech a povinnostech studenta nevztahují obecné předpisy o správním řízení a zákon o vysokých školách nestanoví požadavky na odůvodnění rozhodnutí rektora o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku.

Žalovaná má za to, že by mělo být přihlédnuto i k oprávnému rozhodnutí rektora ze dne 4. 6. 2014 a celá věc by měla být zhodnocena jako celek s tím, že by měl soud rozhodovat podle stavu ke dni rozhodování soudu. K tomu žalobce zdůrazňuje, že postup vydání oprávného rozhodnutí se využije výhradně při opravě chyb „technického charakteru“ (chyba v počtech, překlepy...). K tomu žalobce odkazuje na nálezy ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2678/13 ze dne 22. 4. 2014 a sp. zn. II. ÚS 1456/11 ze dne 10. 4. 2012

(rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.ussoud.cz>). Postup rektora žalované, kdy vydal opravné rozhodnutí, kterým doplnil odůvodnění rozhodnutí, považuje žalobce za nepřijatelný.

Krajský soud zjistil ze správního spisu následující skutečnosti:

Dne 1. 3. 2013 vydal děkan Obchodně podnikatelské fakulty v Karviné, Slezské univerzity v Opavě rozhodnutí č. j. OSSZOPF/3464/2013/rs, kterým žalobci stanovil poplatek za každých dalších započatých šest měsíců studia přesahujících standardní dobu studia zvětšenou o jeden rok, a to ve výši 8.400,- Kč s úhradou ve lhůtě do 30. 5. 2013. Poplatek byl vyměřen za období od 2. 10. 2012 do 2. 4. 2013.

Proti vyměřovacímu rozhodnutí byla žalobcem podána žádost o přezkoumání s tím, že požadoval prominutí poplatku. Žalobce namítal, že rozhodnutí není řádně odůvodněno, neboť obsahuje pouze odkaz na ust. § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a dále výčet žalobcových studií ukončených jinak, než řádným způsobem. Žalobce namítal, že nebylo zohledněno jeho úspěšně ukončené prezenční bakalářské studium na Ekonomické fakultě Vysoké školy báňské - Technické univerzity Ostrava v období od 10. 7. 2009 do 4. 9. 2012. Žalobce tuto skutečnost doložil potvrzením fakulty, kopií absolventského diplomu a potvrzením o zaplacení poplatků spojených s tímto studiem ve výši 53.200,- Kč. Žalobce má za to, že každý student má právo studovat bezplatně na veřejných vysokých školách po dobu 7 let a že mu bylo umožněno bezplatně studovat pouze roky 4. O této žádosti bylo rozhodnuto rektorem žalované dne 22. 10. 2013, rozhodnutím č. j. SU/REK/OSSZ/12028/2013/jl tak, že bylo napadené rozhodnutí děkana změněno, byla odložena splatnost poplatku a byl žalobci k úhradě stanoven splátkový kalendář. K odůvodnění bylo pouze uvedeno, že žalobce v žádosti uvedené skutečnosti nedoložil relevantními doklady, které by mohly být zohledněny při snížení či prominutí poplatku.

Proti rozhodnutí rektora podal žalobce dne 4. 1. 2014 žalobu, s odůvodněním tak, jak je uvedeno výše. Dne 4. 6. 2014 bylo rektorem žalované vydáno opravné rozhodnutí o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku za studium č. j. SU/REK/OSSZ/8359/2014/hš (dále jen „opravné rozhodnutí“), kterým bylo změněno, respektive doplněno odůvodnění rozhodnutí. Odůvodnění bylo doplněno o argumentaci a skutečnosti, na základě kterých bylo rozhodnuto. V opravném rozhodnutí jsou uvedena jednotlivá studia žalobce a doba, po kterou byla žalobcem studována i způsob jejich ukončení. Dále je zde podrobně uvedeno odůvodnění nepřistoupení ke zrušení rozhodnutí dle ust. § 68 odst. 4 věta třetí zákona o vysokých školách, a to s ohledem ke skutečnosti, že rektor neshledal, že by napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu se zákonem, vnitřním předpisem Slezské univerzity v Opavě či jeho součástí, neboť doba žalobcových předchozích neúspěšných studií činí 1285 dní a standardní doba prezenčního bakalářského studijního programu navýšená o jeden rok činí 1095 dní. S odkazem na ust. § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a s ohledem ke skutečnosti, že nebyly shledány u žalobce důvody zvláštního zřetele hodné pro prominutí či snížení poplatku a ani tyto nebyly žalobcem tvrzeny, nebyly dány důvody pro zrušení rozhodnutí.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů [dále jen „s. ř. s.“]) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V první řadě se soud zabýval otázkou, zda bylo rozhodnutí rektora Slezské univerzity v Ostravě zn. SU/REK/OSSZ/12028/2013/jl ze dne 22. 10. 2013 dostatečně odůvodněno a tím splňovalo podmínku přezkoumatelnosti. Jak již konstatoval Vrchní soud v Praze v rozhodnutí č. j. 6 A 48/92-23 ze dne 26. 2. 1993, z rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které

skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů. Z odůvodnění správního rozhodnutí tedy musí jednoznačně vyplývat, že se správní orgán posuzovanou věcí zabýval, neopomenul žádné účastníkovy námitky a přihlédl i k námitkám strany druhé. Užité argumenty a závěry správního orgánu nesmí vzbudit pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti. Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.

Opravované rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou u zdejšího soudu, neobsahovalo řádné odůvodnění závěrů, neboť bylo odůvodněno toliko odkazem na příslušná ustanovení zákona o vysokých školách a Statutu Slezské univerzity v Opavě ze dne 5.2.2016 s konstatováním, že skutečnosti žalobcem uvedené nejsou doloženy relevantními doklady, které by mohly být zohledněny. Takto pojaté odůvodnění rozhodnutí nelze ve světle konstantní judikatury považovat za bezvadné. Žalovaný nikterak nereagoval na žalobcovy námitky uvedené v žádosti o přezkoumání rozhodnutí, neuvedl důvody, které jej vedly k závěru, že žalobce nedoložil svá tvrzení relevantními doklady. Žalovaný taktéž neuvedl ani žádné důkazy, na jejichž podkladě dovodil své závěry. Napadené rozhodnutí je tedy nutno posoudit jako nepřezkoumatelné, kdy nepřezkoumatelnost spočívá v nedostatku důvodů rozhodnutí.

Před vydáním tohoto rozsudku přistoupil rektor žalované k vydání opravného rozhodnutí, kterým změnil žalobou napadené rozhodnutí tak, že doplnil odůvodnění a výrok rozhodnutí ponechal beze změny. To, zda výrok opravovaného rozhodnutí i s ohledem na provedenou opravu ob stojí, je na místě posoudit v soudním řízení, v němž bylo napadeno původní rozhodnutí, jak uvádí Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) ve svém rozhodnutí č. j. 4 AS 190/2014-87 ze dne 19. 12. 2014 (veškerá rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Spornou právní otázkou je použitelnost jednotlivých institutů správního řádu s ohledem ke vztahu tohoto právního předpisu k zákonu o vysokých školách, kdy žalovaný ve svých jednotlivých vyjádřeních namítá, že s ohledem na ust. § 68 zákona o vysokých školách se *na rozhodování o právech a povinnostech studenta nevztahují obecné předpisy o správním řízení*. NSS ve shora označeném rozhodnutí toto rozhodnutí z hlediska obsahu zhodnotil jako „opravné rozhodnutí“, kterým se opravuje, či pro úplnost doplňuje, odůvodnění a poučení předchozího rozhodnutí, tedy že se jedná o akt, který je svým charakterem obdobný opravnému usnesení dle ustanovení § 70 správního řádu. K tomu dále uvedl, že: *„Samotný výrok opravovaného rozhodnutí ze dne 20. 10. 2013 zůstal touto opravou nedotčen. S ohledem na to, že podle ustanovení § 68 odst. 1 zákona o vysokých školách není možné v případě rozhodování o právech a povinnostech studenta postupovat dle obecných předpisů o správním řízení, tj. dle správního řádu, tudíž žalovaná nemohla vydat akt předvídaný ustanovením § 70 správního řádu, kterým je v případě opravy odůvodnění a poučení, opravné usnesení, mohla vydat pouze akt předvídaný zákonem o vysokých školách, kterým je pouze rozhodnutí. Na základě samotného faktu, že zákon o vysokých školách neobsahuje výslovnou úpravu opravného rozhodnutí či opravného usnesení, jak ji zná správní řád, ačkoli podle ustanovení § 68 odst. 5 zákona o vysokých školách argumentem a maiore ad minus je žalovaná k takovému postupu oprávněna, nelze dovodit, že v případě vydání „opravného rozhodnutí“ je vedeno další, nové správní řízení, jak dovozuje stěžovatel, neboť „opravné rozhodnutí“ se vztahuje k původnímu opravovanému rozhodnutí, stává se jeho součástí. Ačkoli tedy napadené rozhodnutí bylo vydáno a označeno jako rozhodnutí, nic to podle názoru Nejvyššího správního soudu nemění na tom, že se materiálně jedná o akt, který je svým obsahem a významem totožný s opravným usnesením ve smyslu § 70 správního řádu, tudíž je na místě aplikovat i příslušné závěry ohledně možnosti soudního přezkumu vztahující se k tomuto právnímu institutu. Výše citovaná judikatura přitom dospěla k závěru, že vydáním opravného usnesení nepočíná*

běžet nová lhůta pro podání žaloby proti opravovanému rozhodnutí, proti němuž se stěžovatel měl bránit samostatnou žalobou.“

Postup žalované, která vydala opravné rozhodnutí, kterým bylo doplněno odůvodnění napadeného rozhodnutí, není možno akceptovat, neboť jak je patrné např. z rozsudku NSS č. j. 1 Afs 58/2009-541 ze dne 31. 3. 2010, publ. pod č. 2119/2010 Sb. r. NSS, „...*institut opravy zřejmých nesprávností v písemném odůvodnění rozhodnutí podle § 70 správního řádu lze aplikovat pouze na zjevné omyly ohledně údajů, které jsou však dostatečně podloženy zjištěními prokazujícími jejich správné znění. S odkazem na toto ustanovení nelze naopak měnit vlastní skutková zjištění či jejich již provedené právní hodnocení, na jejichž základě bylo ve věci rozhodnuto. Není tedy možné, aby se z odkazem na uvedené ustanovení měnil obsah rozhodnutí.*“ Postup žalované je jednoznačně v rozporu s principem právní jistoty (obdobně viz např. nálezn Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 237/02 ze dne 11. 3. 2003, N 38/29 SbNU 327). Tento postup žalované má za následek nesrozumitelnost rozhodnutí, spočívající ve vzájemném rozpornosti rozhodnutí děkana a opravného rozhodnutí. Rozhodnutí je tedy nutno považovat za nesrozumitelné. Jedná se o natolik zásadní pochybení správního orgánu, pro které nemůže napadené rozhodnutí obstát.

Vzhledem k výše uvedenému soud přistoupil ke zrušení napadeného rozhodnutí, neboť toto je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a v rámci přezkumu rozhodnutí i ke zrušení opravného rozhodnutí, neboť postup, kdy správní orgán přistoupí ke změně obsahu rozhodnutí, je zcela v rozporu s institutem opravy zřejmých nesprávností v písemném odůvodnění rozhodnutí dle ust. § 70 s. ř. Tento postup nasvědčuje libovůli rozhodování správního orgánu a byl by jednoznačně v rozporu s principem právní jistoty.

Soud se nebude zabývat věcnými námitkami žalobce, neboť meritorní přezkum rozhodnutí je možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč správní orgán rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadené rozhodnutí nesplňuje, neboť z jeho odůvodnění není zřejmé, jakými úvahami byla žalovaná při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů vedena a k doplnění odůvodnění rozhodnutí formou opravy neměl správní orgán přistoupit, neboť tímto svým postupem učinil toto rozhodnutí vnitřně rozporným. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ze své podstaty brání tomu, aby soud mohl přezkoumat zákonnost a správnost závěrů, ke kterým správní orgán dospěl. Nemá proto smysl, aby se soud zabýval správností nebo zákonností závěrů správního orgánu, která nejsou vyslovena.

Pro důvodnost žaloby tedy krajský soud napadené rozhodnutí spolu s opravným rozhodnutím podle § 76 odst. 1 písm. a) ve spojení s ust. § 78 s. ř. s. zrušil a věc vrátil podle § 78 odst. 4 s. ř. s. žalované k novému projednání a rozhodnutí.

Právními názory vyslovenými v tomto rozsudku jsou správní orgány v dalším řízení vázány (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

S ohledem ke skutečnosti, že žalobce byl usnesením č. j. 5 Na 17/2013-11 ze dne 28. 11. 2013 osvobozen od soudních poplatků a byl mu ustanoven zástupce z řad advokátů a soud jeho žalobě vyhověl, rozhodl soud v souladu s ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. o povinnosti žalované zaplatit České republice plnou náhradu nákladů řízení, přičemž výše a podmínky splatnosti této náhrady budou v souladu s ust. § 155 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s., určeny v samostatném usnesení.

Vlastní náklady procesně úspěšnému žalobci v řízení nevznikly, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Povinnost žalované uhradit soudní poplatky podle výsledku řízení byla stanovena dle ust. § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., zákona o soudních poplatcích, neboť žalobce byl od poplatků osvobozen a soud jeho žalobě vyhověl. Soudní poplatky byly vyměřeny dle položky 18 odst. 2 písm. a) (poplatek za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu ve výši 3 000 Kč) a položky 20 (poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč) Sazebníku soudních poplatků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

V Ostravě dne 22. září 2016

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu